

הַלְבּוֹת בְּרָכוֹת סִימָן רְבוּ רְבוּ

ביורדים ומוספים

1) אמונם דעת החוויא שיש לברך אף על ברקים כאלו (הגרא'ח קנייבסקי, מעשה איש ח'ה עמי' פט).

[משנה ב ס"ק ב]

אבל אילעוי סרק לא⁴).

[משנה ב ס"ק ה]

וקעולם נוהגים לברך על הברקים 'עוֹשֶׂה מְעָשֶׂה בַּרְאָשֵׁת'⁵.

2) ומנהג העולם, הביא הגרא'ח אוירובן (שות' מנוחת שלמה ח'ב סי' ד אות לד) לברך לא רק על ראיית הברק עצמו, אלא גם על ראיית אורו של הברק, וכותב שנבון הוא. וכן כתוב בשות' צין אליעזר (ח'יב סי' בא) וכן הרוחה האגריג קרייז (תשובה בסוף ספר שער העין עמי' תשז).

4) לנבי אילנות המודלים תבליטים שאינם נאכלים בפני עצם, הרוחה הגרא'ח קנייבסקי (מעשה חמד פ"ב הע' עט) שאן לברך עליהם, מון שלוחב הראשונים אינם נחשים לפרי. בגין מה נחשב לאילן, כתוב לעיל (ס"י רג ס"ק ב) שאם הוא מוציא את עלייו מעכו, אף אם הוא גבעול דק הר שנקה בעז, ואם כל שנה הוא מתייבש ונגדל גזו מחרש איןנו עז. וכותב החוויא' ערלה סי' יב כוף ס"ק ג, שאם הגרא'ין מוגדל פריו בשנה הראשונה, וגם אין הגוע מתקיים שלוש שנים, איןנו נחשב לעז.

[משנה ב ס"ק ג]

אלא פעם אחת⁶.

[משנה ב שם]
ועין בשער-תשובה פ'קמב' בשם הברכי-יוסף, אם ברך על ברק
ונחפנן לפטור קרעם הפה אחריו, יצא בקייבר⁷.

5) ואף אם בירך בארץ ישראל בניסן, ונסע אחר כך למקום שבו זמן לבלוז האילנות הוא בתשרי, כתוב בשורת להורות נתן (ח'יה סי' ז) שלא יברך שוב, אולם אם בא להשתקע במדינה זו, כתוב הגרא'ם שטרנברג (בסוף ספר מעשה חמד עמי' שיד) שיכול לברך שוב.

[משנה ב ס"ק ז]

שששוב אין קראי לברך בפרק זה⁸.

6) רען שכבר גדו לו חלק מהഫירות, אך עדין יש עלייו ענפים שיש בהם פרחים בעלי פירות, דעת הגרא'ין קרייז (חוט שני שבת ח'יב קובץ עניינים אות ט) שנראה שאפשר לברך עליהם ברכבת האילנות.

[משנה ב ס"ק ח]

ואפסלו לא ברך בטעות ראה ראשונה⁹.

7) אמונם לגבי ברכה על ראיית מקום שנעשה בו נסائم לישראל, כתוב ביה"ל לעיל (ס"י לח ס"א ד"ה במקומות) שאינו יכול לברך אם לא בירך בשעת ראייה ראשונה [עד שיעברו שלשים יום], כיון שהברכה התקנה על ראייה, ולאחר ראייה ראשונה שוב אין הדבר חדש אצלו, וראה שעיה'צ כאן.

סימן רבץ

ברכת החיקים

[משנה ב ס"ק ג]

ואומן שכן פאים בלבד רעם כלל ורק מחתמת חום, מצגד כתמי-אדים
שאין זה ברכיים בוגרין בגמרא ואין מרכיבין עלייהם¹⁰.

ח'לבות פרכות סימן רכו רכו

קמג הגולה באר

כלום וברא בו בריות טובות ואילנות טובות ליהנות בהם בני אָתָם. יונאיינו מברך (ג) אלא פעם אתה בפזעך שם מהו
מפניו
בכל שנה ושנה. (ד) ואם אחר לברך (ה) עד אחר שגדלו הפהות. לא יברך עוד:

א בקשות נד ונח
ב תוספות בשם
בירושלמי ג שם נט
כאוקטוף דראכט פרי
ברושת התופת
וונדריך ווונדריךם
וונראג ז' ד' ירושלמי
שב לפורש ובעז יונה
בלם רבנן חמאן
הויל"ש

רכץ ברכבת הרים, ובו ג' סעיפים:
א על הרים, והוא בין כוכב (א) הירוח חמץ בארכן השמים (ב) מפקום למקום ובאוור קשbet, ועל רעדת הארץ. ועל (ט) נס (ג) הרים ועל הרים ירעל ר (ד) שונשו בזעף, (ה) על כל אחד מאלו אומר "ברוך אפה ה'" אלהינו מלך העולם עוזה בראשית". (ו) ואם ירצה לומר (ז) ברוך אפה ה' אלהינו מלך עולם. שפחו וגבורתו עולם": **ב** וכל זמן שלא נתפזרו העבים, נפטר בברכה אחת. (ח) נתפזרו בין

טערן תשובה

[ג'] **הַקְרִים**, עֲבָדָה. רַיִן בֶּרֶי' שאם בָּרוּךְ על הַכְּבֵד יְמִינָה לְפָטָר קָרְבָּת אַפְּרִיר
אָ. וְעַשׂ שָׁם קְשֹׁוּתָה כְּחֵי לְכַרְמִים בְּרַחְבִּים בְּעַמְּמִיחָה גַּת שְׁוֹטָשָׁבָב: לא
נְאִיאוּ קְרִים עַל מְכֻבָּד קְרִיזָם מְאֻקוּם לְקָסָפוֹן, אָכֵל פִּין שְׁמַבָּר בְּפֶזְקִיבָּן, לא וְאַיט אַיְה
אַזְּהָה וְאַזְּרָה לְבָנָה: ולָא יָכוּן כְּלִילָה אַתָּה נָקָם אַסְדָּר וְרַחַת כְּלִילָה כְּלִילָה אַסְדָּר בְּצַדְקוֹת

(ט) הហקם. קלילין בל"א, אומר עוזה פטשה בראשית, דלא שוק לזרר שכהו וביבורו מל' צולם. שאנן נראין בבל' צולם. ועל הערומים, קל"א דוגנירע, אם יקירה אומר עוזה פטשה בראשית דפטשה ברשיותה סט, ואם יקירה אומר שכחו וביבורו מל' צולם. שהקהל נטעם בכל' העולם. ומהשיה כתוב סקמבר בדעתה, ר"ל בכתם גודל או אומר ע"ב או שכחו וכו', אבל אם ישבו במתנה ברכיה או ברוך ע"מ ב"ד אין מפרק בברכות, אבל אם כנס פאים בפה אמרו זה בגעגוע

משנה ברורה

(ג) נזקגים לבוך על סברוקים יעשה בראשית¹⁹ ועל הקרוצמים ישפחו ובבורתו וכיו, וכן מספר, שעלי-ידי הרים גראה גברתו של הקדוש ברוך הוא יתר מברך, אמם באת שיד כל אחת מהבלכות על שניים; (ו) ועל-מן אם שמע רעם וראה בברך באחד, מברך ברכיה אמרת דמיון (ז) יעשה בראשית, על שניים, ואם ברך ישפחו ובבורתו מלא עולם²⁰ צדיקין יוציא. קאמ לא קיד תכופים זה אחר זה, מבוך תחול על הבורך ונשדא מתיראה תחול לעין קדרון יעשה בראשית, ואחריך על קרעם ישפחו ובבורתו מלא עולם²¹. (ט) והוא קידין אם לא קרא את הבורך ושם עלי' ישפחו ובבורתו מלא עולם²², או שברך יעשה נפשה בראשית, ואחריך ראה ברך, מברך עלי' גס-בן יעשה בראשית. וען בשלג-תשובה שבhabב בשם הברכייוסף,adam ברכ על הבורך ונתקון לפטר הקרוצמים הכא אחרינו, יצא בדיעבד²³, ורואה לומר, דאותרי שטבע התבוריאה שאחר הבורך יוציא רעם. אס-בן חל ברכתו על קרעם שציא אחריך: (ו) ואם ירצה וכו'. אבל לא יברך שמי ברכות באתם, אלא זו זו זו. (ז) ברכך וכו' ישפחו ובבורתו וכו'. רוזצה לומר: ברכות הבוטן מה להפצע להראות מה יוצר בראשית כדידי שיראו מלפניו (א"ר בשם אבודרham): ב (ח) נתפזרו וכו' וזרקא סלא דסאמים נטהרנו ופש לגמרי ביז ברכ לבנק, ואחריך נחקרו הטעמים בעקבים ושם עוד קול רעם וברך. אריך לברכ מתקדש עליהם²⁴, דמי מלחת דקדא²⁵, (ט) אבל היכא שמחזרו העצים עלי-ידי כרומי אמר הנה ואמר הנה וערין מען הרקיע, אז נפער הכל על-ידי ברכיה קראשווה ואין אריך לתוך ולברך מתחיש. (ו) ומשמע בירושלמי וזרקא באוטו יומ, אבל ביז אמר בכל פנא

אילני סדק לא⁽⁴⁾ (אחוֹרְנוּס): **(ג) אֶלְאָ פָעַם אֲחַת**⁽⁵⁾. מdiskטם. משמע
(ה) דָאָפָלוּ עַל אִילְטוֹת אַתְּרִים לְאֵיכְרָה, וְכַבְּלָ בְּסִימָן רַחָה סְצִיף
י: (ד) וְאֵם אַחֲרָ לְבָרָךְ וְכֵוי. הינה, אָפָלוּ לְאֵדָה קָלָל מַקְדָּשׁ,
אָפָלוּ הַכִּי אָבֵד הַבְּרָכָה בֵּין שְׂגָלְיוֹ הַפְּרוֹת, פָּנִים מַשְׁמָעַ בְּבִית
יְוֹסֵף, אָכַל בָּאַלְיהָ וְרַבָּה הַכְּרִיעָ לְדִינָא **(כ) דָאָם לְאֵרָה מַקְדָּשׁ לְאֵ**
אָבֵד הַבְּרָכָה, וּבְכָמָע גַּסְפָּן בְּבָא אוֹר הַכְּרָא⁽⁶⁾, דָאָפָלוּ בָּכָר גָּדָל
הַפְּרִי לְאָבֵד הַבְּרָכָה; וּמְכַל מַקְדָּשׁ אָסְכָּר גָּדָל הַפְּרִי וְגַמָּר כָּל
אַרְכּוֹ, שְׁרָאוֹי לְבָרָךְ צְלִיקָּ שְׁהַחִינָּו, מַשְׁמָעַ מִפְּרִידִים מְגֻרִים וּתוֹחֵד
אָדָם שְׁשִׁיבָּ אַיִן כְּרָא לְבָרָךְ בְּרָכָה זֹו: **(ה) עַד אַחֲרָ שְׁגָדָלוּ.**
אָכַל קָדָם שְׂגָלְיוֹ הַפְּרוֹת **(ג) יָמֵל לְבָרָה,** וּאָפָלוּ לְאֵרָה בְּשַׁעַת
רָאִיגָּן רָאִשְׁגָּונָה וּחַשְׁוֹבֶת מְהֻרְבָּל סִימָן קָמָט:

(א) **כינוי כחץ.** ויש אומרים שההא פוכב שיש לו צבע ושבט של אורחה, ושניהם העתקו אחיזונים לדינה. ואם אותו כובך עצמו שיש לו שבט וואהו עוד הפעם בלבדים יום לראייה צריך לומר ולבסוף. (מ) כל שהוא עדין בתוך שלשים יום לראייה ראשונה: (ב) מפקום למקום. ולא יזכיר בלילה אסף (ג) רק פעם אחת, אפלו אם ראה פוכב אסף רץ באיתו לילה: (ג) **הברקים.** בליצין בלשון אשכבה. ואוונ ש欢 באים בלא רעם כלל רק מחתמת חם, מצדד החידאים שאין זה ברקים הנוצר בגמרא ואין מברקין אליהם: (ד) **שנשבו בזעף.** ואם שלא בזעף, אם הוא (ג) רוח גדולה מברך עוזעה מעשה בראשית, ולא יונבל לברכ ששלחו יונברכו וכוכב אחורי שהואר שלא בזעף גודל. וטוב לברך תמיד על רוח סערה שאין מציצה ורק ברכות עוזעה מעשה בראשית, שבזה בודאי יונצא מהנהנשך. (ה) כי אין אני בקיין בליך כוונה בזעף: (ה) על כל אסף וכו'. וסעולם

שער הツיון

ה ירושלמי שם
גבתו קראץ וגטאד

הלו^את פרכות סימן רכו רבת

רעם לרעם, עריך לחרור ולברך: ג הינה יושב (ט) בבית-הכסא רשמע קול רעם או ראה
ברך, (ט) אם יכול (יא) לאאת ולברך תוק בדי דבר (ט) יבא, ואם לאו לא יבא:

רכס ברפת ימים ונחרות, הרים וגבעות. ובו ג' סעיפים:

א *על (6) גנים וגנים, קרים וגבאות ומקרקעות, אומר "ברוך אפַה ה'" אלתינו מלך העולם (א) עוזה מעשה בראשית". *ב' על הים (3) הגדול, (ב) והוא קים שעוברים בו לאָרֶץ-ישראל ולמצרבים, אומר "ברוך אפַה ה'" אלתינו מלך העולם (ג) עוזה הים הגדול": ב' גלא על כל הגנים מברך, אלא על ארבע גנים דתמייבי בקרוא, (ד) במזו חידקל וברח: "יהו שְׁרָא אֹתָם (ה) בְּקִימָם שְׁלָא" בשפחה (ו) מותלבם (ז) על יידי אדים: ג' גלא על כל הרים וגבאות מברך, אלא דוקא על הרים וגבאות המשנים ונברת גבורת הבורא בהם:

פאר היטב

(6) **ינפיטים נינגורות.** קניו בול שלשים יום קדרעילים: (3) **הגדוד.** ובב' הוכחים שאין מפרקין רק על הגם אוקוניות הפרקין הטעלים, ובשורתם שי' למארא באנט' יט: (2) **הנאלקסם.** פג. **הרבאלקסם** שטרופר לשון הנאלקסם איזן מברברי:

משנה ברורה

צורך לזרז ולברך^(ט): ג' (*ט*) בבית-הכנסת. והוא קין אם הנה
 (ט) בבית שפטאצין בו בשר, דשם ריח מפסיק מאר, או שתחנה
 הולך (*ט*) בקבאות המקומות, ויכל לו זו עצמו לצלאת משם
 פסחין^(י): י' אם יכלה וככיו. יש אומרים ואפליג אם (*י*) מהענין
 לעשוהן צרכי, מבל מקום כל ומן שאין מתאנה כל-כך, שינה
 בו מושם יבל חשקצוי, יוכל לצלאת משם קדם שעשהן צרכיו
 ול רעם וווכל לרבק אטרבן, בוראי נכוון להחמיר: (יא) ליצאת
 קום הטעפה^(ט) לא-על-גב דלא-ביביסין ד מבאר דהיינץ מיבית-
 ג' בורי שלא יפסיד הנטקה^(ט) אין צרך לטל זרוי מוקם, אם לא
 גאנץ סמוך לשמיות, דאי לאו כי בורי יתארך הזמן יותר מבדי-
 א, אבל אם יתאך יותר מבדי דברו, דבלאו כי כבר עבר כרטן זמן,
 בברקים הוא דוקא^(ט) בכדי דברו^(ט). (ט) ואם עבר יותר מבדי דברו
 והטעם זה, (ט) כי לא דשנה צרכיו ונטל גרייז ושמיע קול
 האן^(ט) ואשר יציר. ועוד דעם הדעתם גדים, רקני שאיו יוציא אם הם

א (א) עוזה מעשה בראשית. פורוש, בין שיטון (**ל**) מאי, ושבחו של מקום הוא כשאנו מכירין הימים רבר' שאנו יודען שהמקומים בראוי משלחת מי בראשית ועדין הוא קומי). (ב) ואין שיק לברך עליהם 'שכחו ונברתו מלוא עולם' כמו על רוחית ורעםם, ורקם הם נראים ונשמעים לנו? (ג) אבל יט' גנחות כל אחד במקומו: (ב) והוא הים שעוברים וכו'. ובקרא נס' הגדול מפני חסיבותו של ארץ-ישראל. אבל הרבה (ג) אחרונים פליגי על המחבר וככבר לאדו דזוקא על ים אוקינוס, שרואו הים האגיד שבל הרים, שפקי' את כל העולם, עלייו קבעו ברכה בפניהם מפני גדרלו', אבל על ים שעוברין בו לא לארץ-ישראל, לא נקעו לענן זה בס' הגדול ומברכין עליו במ' על שאר ימיהם). ועוד, רכל הבננות הללו אין אלא בשראה אוטן משלשים יומ'!) לשלהם יומ' (ג) אחרוניים): (ג) עוזה בס' הגדול. כן הוא לשון נתורה. (ד) אבל כמה פוטקים קעתיקו נסח ברכה זו בלשון עבר: שצחה את הים הגדול: ב (ד) כמו חיקל ופרט. לאו דזוקא אלה, אלא הוא סדין כל הקורות (כ) שכן גדולות במ' אלו הן נקורות, (ו) ושיהי יהודים שהם מימי בראשית במ' אלו ולא נתהוו אחרין. מברך: (ה) במקום שלא נשתקנה וכו'. פריש, דבקרים שchapרו ושנו מהלכו של הנקר לדרך אכורת אין מברכין (ו) מאותו הפקום ונלהה, דשם לאו מעשה בראשית הוא. וען באלה נכה שמציד לומר,adam ספק לו (מ) אם נשתחנו גספין לא יברך: (ו) על ידי אדם. והוא תדיין לענן ימים. אם המשיכו בנידם

שער הצעיר

(ו') אליה רכה נזהה ברכבת'ם פנק ד' מלחה ט. ברכבת'ם שישי בו מוריין שיטש פס'ין רים דע. ואפל'ה ה' כי מדיא מקיר; א'שפר דרכ'ם מושן דיש ר'ית ר' יותר
 אדרול וע'ל'ן גוזב'ם וה' קבבאות נקע'ת'ת. ברכ'ם נובל' מלשב' כהיא דיסון' פ' שקבאות'ם לאלה נכה' דטרופת'ם בין' מס'ין אין' גובר'ם דגב'ית'ת.
 וביחס'ם השג'תי'ם שמ' עלי'ו, אין' שם': (ג') קודלע'י ביטמן' פ' (א') אלה' רכה' ומינ' גבור'ם: (ד') מתח'ת'ת'ה'זאל': (ה') מא' א'קר'ה'ם: (ו') אלה' רכה':
 (ו') חדר'ם'שה נה'ר'ש'ל'ם ו'ה'י'א'ר'ם, דלא' כת'ז', ו'ם הפ'ר'מ'ג'דים מפק'ק'על'ו. וא'ת'ה'ג'ו'ג'ו'ר'ם מ'פ'ר' כה'ע'ז', ס'ק' בר'כ'ות'ה'זאל': (ו') אלה' רכה':
 (ז') אלה' רכה': (ח') לב'וש': (ט') קרע'ב' ו'פר'יש'ה' ו'ל'ח'ס'ה'מ'ד'רו'ת נ'ב'ם א'ב'ד'ר'ק'ם. וג'ס' ה'כ'ר'יו'ן מ'ד'ר'י' ק'ש'ו'ת'ה'ד'א'ש' ו'ו'ק'ן' ו'ג'ג' א'ב'ר'ק'ם ו'ג'ג' א'ב'ש'ונ'ת'
 אל'יא'ה: (ד') א'ג'ג' א'ב'ק'ם ו'אליה' רכה', ע'ש': (כ') ה'ו'חת'ה'ג'א'ב'ר'ק'ם מ'פ'ה' פ'ק'ק'ם. וכן' ק'ר'ב' ל'יה' רכה' ו'ת'ג'נ'א': (ו') פ'ר'ק'ק'י'ם: (ו') א'כ'ל' בש'אר' מ'ש'ן' ג'נ'ק'ר
 של'ע'לה' מ'ה' כ'בר'ק'ן [ש'ע' ע'ש']: (ב') ו'ב'ר'ל'מ'ג'ר'ק'ם בא'ד' ל'ו'ר' ו'ב'ס'פ'א' לא' נ'ש'פ'ה. ו'ז'ר'ה' ע'ז'ן' ל'ג'ע'ש':

**א ברכות נ"ד ב שם
ובנבי יזרעֵל ווּבְנָבָ"ס
פרק י' פולקלורת
ברכות ג' חוספה שם
ויהפוך כי ד' מאשימים
תבמַנְאָנוּת ה' בְּצִיָּא
בשם ובבנ שמלון**

שער תשובה

כללו איז לא ברוך. גם על פוכך ש"ש לו נוב ושבט של אורה, שהוא פריש ב' של סנכים'ם וכוננו קאי וערעון. צוריך לא ברוך יותר נגר בו בקבורת קבורה. יתפרק ליהו'ו' דבר גב'לא ולטמ' מצער כי אם לא לעטרם רוחקות, ואם אorth'ו פוכך עצמו וואר' כלל לילה או אם וואלה או לא' בחרוץ לדי' טס איז לא פוך וצורה. לאחנן גען', אם אץ בר עזקה בון צב'ש לרעיש דאסח דעטה מנה פיך' לא פוך וצורך, ואם לאו איז לא פוך ולברך, בגין לאפנ'ן ברג'ן. ברג'ן נא ברג'ן קרבן קרבן זריזה זריזה אל גון דען ברג'ן זריזה זריזה אל גון.

(6) נשים נגרות. כמו כל שלשים ים קובליל; (3) הגדול. ובlich הוכין ארך אנגלטראיה, ענן מיא ועיז וקנאי ובתישבת שי למונא סיבן באור בלהה *

ולברך, י"ד) ויש מחמירין בזה, ובפרט היכי דמשער שישמע עד
ולברך וכו'. והיכיו (ט) כי'א של'א עשה ארךו ולא גע בעיניו
הכשא אריך לטל נזין אפל לא עשה צרכו, (ט) אבל מכיון ד
שחו ידיו מטפוחן, או שיכול לטל ידיו במים או בשאר מידי
דברו: י"ב) יצא. פירוש, ימחר ליצא ממשם ברוי שלא יpecific הביר
אין אריך שוב למטה. ומכל זה נשמע דשעור תברחת שעל רעמים
מצח שראהה בברך או שמעה ברעם, שוכ לא יברך על רעם ובקlein
רעם או ראה ברך, יברך מתחילה על ברעם וה Franken ואחר-כך יא'

א (א) 'עוֹשָׂה מְעַשָּׂה בְּרָאשִׁית'. פירוש, כיון שיסדרן (^ה) מא' שהמקומים בראו' משלחת ימי בראשית ועדין הוא קים^ו. (ב) ו' וירעםם, ורקם הם גוראים ותשגעים למחרוק, אבל נשים וגנודים הגדול מפני חישובתו של ארץ-ישראל. אבל הרבה (ג) אחרונים האגדל שבעל חיים, שפקרן את כל העולם, עלייו קבעו ברכה ב-נקרא לענן וזה ים הגדול ומברכין עלייו במו על שאר ימים^ז.

לשלשים יומם^ט (אחרונים): (ג) עוֹשָׂה חֵסֶם הגדול. אף הוא לשושעשות את חסם הגדול: ב (ד) כמו הגדול ופרט. לאו דוקא נברות, (1) וشيخתי ידוועים שם מימי בראשית במו אלו לא נתהה שchapero ושנו מהכלו של הנער לדרך אוניה אין מברכין (1) פאות שמצדד לומר.adam ספק לו (מ) אם נשאפו פסידן לא בברך:

שער הצעיר

הַלְבּוֹת בְּרָכּוֹת סִימָן רְכוֹ רְכָחָ

ביורדים ומוספים

בשנו מקומות. ומה שבתב לקמן (ס"י רסו ס"ק ט) לגבי מי שעכבה בשבת ואמרו 'שומר עמו ישראל לעדי' במקום 'הפורס סוכת שלום' שלא יהוזר רך אם שהה יותר מכדי שיעור אמרות ארבע תיבות, ביאר השיח הלמה (ח"ב סי' קיח אות ג') שם גם אם לא יתacen הרי יצא ידי חובה, ואינו מפסיק שום דבר אם מתן חוץ שיעור אמרות ארבע תיבות, ואולי ירואה שתיקן לפי הרוות שהשיעור הוא ארבע תיבות.

(2) וכןין שהיה מצווה עוברת, כתוב לעיל (ס"ו ס"ק יט) שם שמען קול רעמים באמצעות קריאת שמע שיפסיק ויברך, ודש חולקים שאין להפסיק בשבחו של מקום לשבח אחר, החמי אדם כתוב שركם שמען בין הפרקים יברך.

ואם נטול ידיו לאכילתו וудין לא ברך, כתוב הגרא"ח קニיבסקי (מראה דבר פירב אות יא) רשאי לברך על הרגעיים, ויטמא דמי ויהוזר דעתו.

וחודם באמצעות ברכת המזון, כתוב לעיל (ס"י קפג ס"ק ל') שדינו בתפילה לענין שאין שאלין ומשיבין מפני היראה או מפני הכבוד. אכן, לענין קידוש וקידושה בתב החורא" (או"ח סי' כח ס"ק ג') שמוטר לענות באמצעות ברכת המזון. והק' החמים כתוב (ס"י קפג ס"ק מה') שם לענין קידיש, קחשה וברכה, דין ברכת המזון בתפילה, ולא ישבה, אלא ישתחוק וישבע.

ואם הוא באמצעות לימודו, הורה הגרא"ח קニיבסקי (שער העין תשובה ל) שיפסיק ויברך.

סימן רכח

ברכת ימים ונחרות, הרים וגבעות

[משנ"ב ס"ק א]

ושבחו של קוקום הוא בשתאנו מפирין כיום דבר שאנן יודעין שהקוקום בפאו מפשחת ימי בראשית ועוזין הוא קאקסן). (1) ובראה חלק קטן מן הימים, ומחייב קוטנו אינו מתפעל בראיתינו, הורה הגרא"ש ואונור (שער העין עמי חטף) שיתכן שבונת חז"ל לבך רק כשרואה גבורות הימים וגודלו שאו יש חיזוק להתפעל ממעשה בראשית, ولكن כשאינו מתרעטל, שצדך שלא יברך בשם מלכות. מאידך, הגרא"ש אלישיב הורהו (שם עמי תב) שצרכיך לברך, וכן דעת הגרא"ח קנייבסקי (שם עמי תbam) שמסתבר שברך.

הרואה את הימים על ידי משקפת, דעת הגר"ן קרלייך (חוט שני שבת חמץ קובץ עמנים אותן וו) והגרא"ח קנייבסקי (שער העין עמי תלז) שם רואשו ראייה ברורה ובhairה מבורך עלייו ורואה בספר שער העין פ"ב סי"א. דין הרואה במשקפת העשיה במראות או במנוסרות.

[משנ"ב ס"ק ב]

דרוקא על ים אוקינוס, שהוא הים הגדול שבסכל הימים, שמקיר את כל הרים, עלייו גבעו ברקה בפניהם עצמו מפני גקלז', אבל על ים שוערוני בו לא רץ-ישראל, לא נקרה לנוון זה ים הגדול ומפרקין עליו פמו על שאר ימים). (2)

ולענין הרים וגבעות המשווים שכותב השועע (להלן סי' ג') שיש לבך עליהם, כתוב הקצota שלשchan (ס"י ס"ק סייד ובדה"ש ס"ק כד) שדין זה הוא אף בשאנן ההרים מפורטים מחמתם גביהם. והחמי אדם (בכל סוג אותן וו), הקצושע (ס"י ס"ה) והערוך שלשchan השלחן המשך במילואים עמוד 27

[משנ"ב שם]

או נפטר הפל על-ידי ברקה הראשה ואין עריך להזכיר ולברך מתקיש. ומשמע בירושלמי דודוקא באוטו יומ אכל ביום אחר בכל גנעה עריך להזכיר ולברך). (3)

(4) ומה נהשכ卜 ליום אחד, הורה הגרא"ז אויערבך (הלכות שלמה תפלה פ"ג סי' סב"ה), בשם ספר בסתר רעם) שהוא היום והليلת שלמחרתו. ומ"מ בשלם משנת הלילה אף קודם היום יכול לבקר, שבבר מהשכ卜 ליום חדש. וכן הורה הגרא"ש ואונור (שער העין עמי תל) שדינו כמו לגבי ברכות התורה, שכל ומון שלא הילך לישון נחשכ卜 לאוטו יום, וכ skim בברוך מהשכ卜 ליום אחר.

ואם היה ער כל הלילה, הסתפק בשווית או נדרבו (ח"ה סי' לב) אם יברך למחר, ודעת הגרא"ם שטרנבו (השובה בספר שעיר העין עמי תנח) שלא יברך למחר, מאידך, דעת הגרא"ש אלישיב והגרא"ח קנייבסקי (שער העין פ"ד הי"ט) שמברך.

[משנ"ב ס"ק ט]

או שהנה הולך במלאות המקטעפות, ויכל לו זו עצמו לעצאת ממש תפ"ה).

(5) לגבי רוח רע של בית הכסא, כתוב לעיל (ס"י פה ס"ק ז) שאין די שיצא משב, אלא צרכיך להרחק ארבע אמות ממקום שכלה הרוחה.

[משנ"ב ס"ק יא]

ונתנו היכא שלא עשה צרכיו ולא גע בעקי במקומות האנטפות). (6) ולענין יום הכפורים, כתוב לקמן (ס"י חכו ס"א ד"ה ומניין רעמים ובכךם היא חזקא) בקידר דבוריון, ואם עבר יותר מברדי הדבר מעט שראה הברך או שמע הרעם, שוב לא יברך על רעם ערכו אך לא קינה בגודלים ולא שפשף בקטנים, נחلكו בוה הפסוקים אם צריך לרוחן ידו.

[משנ"ב ס"ק יב]

כדי שלא יפסיד הפהקה (7) וכי, ומכל זה נשפט דשעור בברכה של רעמים ובכךם היא חזקא) בקידר דבוריון, ואם עבר יותר מברדי הדבר מעט שראה הברך או שמע הרעם, שוב לא יברך על רעם וברך (ה'ז). (8) ולענין קידוש לבנה, הביא בביה"ל לקמן (ס"י חכו ס"א ד"ה ומניין מאורה) דעת רבינו חיים צאנואר שלמד מדין זה, שאם לא עבר תור כד"ר בדור משנתכטהה הלבנה יכול לבקר, וכותב שיש לדוחות קצת שלענין ברקים ורעמים הברכה היא על מנהגו של עולם, אך בקידוש לבנה הברכה היא על הנאת אור הלבנה, וכשנתכטהה אף בתוך כדי דברו אינו מהנה מאורה.

(9) אם ראה ברך ושמע רעם בתוך כדי דיבור מהברך, הורה הגרא"ל שטינבן (מוריה קובץ קכג פסוקים והוראות מהגרא"ל) שמועליה ברכטו גם לגם הברך, ובאייר שכון שיוצרת מסיבה אחת, על כן בתוך כדי דברו ממשיעת הרעם מעיליה הברכה לשינויו.

ואם שח אחר ראיית הברך והרעם ודרין לא עבר תור כדי דיבור, דעת הגרא"ש אלישיב והגרא"ק קעיבסוקו שיכול לברך (שער העין פ"ד סי' העי' טז, וראה שם מה שכתב בזה).

(10) בשיעור יתרוק כדי דברו, כתוב לעיל (ס"י קנד ס"ק ל') שיש אומרים שהוא שיעור דברו של שלש תיבות והש אומרים ארבע תיבות. ולחלכה כתוב (בסי' רסו ס"ק יב ובשעה"כ שם ס"ק י' וכן בטסי חפו ס"ק ד ובשעה"כ שם ס"ק ג' ובטי' חקfab ס"ק ז) ששיעורו הוא שלש תיבות. אומנם לקמן (ס"י רסו ס"ק ט) כתוב ששיעורו הוא ארבע תיבות. והורה הגרא"ח קנייבסקי (שער העין תשובה לא) שהעיקר הוא ששיעורו שלש תיבות, אחרי שכן סתם המשנ"ב

הַלְכּוֹת בָּרְכֹת סִימָן רַכְטָת רֵל

ביאורים ומוספים

הקופה אינה שיכת כל הזמן אלא רק באותה עת, מה שאין כן לבננה שאף שנמצאת כל הזמן אין מבריך אלא עד החזון החדש, הרוי שברכתה תלויה בזמן [ווארה חכמה שלמה סי' תוכס"א]. ועוד, שברכת 'עשה מעשה בראשית' כוללת הרבה מקרים, כגון הרואה את הים הגדול, שאף נשים חיותות לבך. וכן הווה החוויא (שיח השדה ברוחה נט, ב) שנשים יברכו. [ווארה בספר ארחות רבטו (ח"א עמ' צה) שלאחר שאמרו לחוויא שמדובר בשאלת השאלות, ובשות' מנתת יצחן שאין מברכות, לא רעה להסביר בשאלותן.] כתוב שברכתם סופר שהמנוג שיח' סי' לד כתוב שבמקרים שנגנו הנשים יברכו כגון בירושלים, יברכו, ובמקרים שלא נהגו הנשים לברך, כמו הונגריה, לא יברכו. ולענין ברכת שחחינו על ברכת החמה, כתוב בששות' כתוב סופר (שב) שאין מברכים, שלפי הטעם שהביא האידר (סי' תוכו ס"ק א) שמה שאין מברכים שחחינו בברכה הלבנה הוא משום שכבר בירך על חידושה בברכת הלבנה עצמה, יש לומר כן אף לעין ברכת החמה, אך לפי הטעם השני שהביא שם, שהוא מפני שלפעמים לא עבר יותר משלשים יומם, לכואורה בברכת החמה היה צריך לברך, אלא שמי אין מברכים, משום שלעתדי לבא יהיה אוור החמה גדול שבעתים מעכשי, ומה שאינה גודלה כל כך עכשי הוא בעוטרינו, ועל כן אין ראוי לברך שחחינו על דבר שמצויר אותו ומזכיר את עוטרינו. ובשות' מדרים שיק (שם) כתוב שאין מברכים מפני שאין חזיש במציאות. אלא רק בידיעת השכל שעכשי הוא וכן תלית החידוש במציאות, ואין מברכים על חידוש שאינו אלא בדעת האדם. המאורות, וכן מברכים בדורותם (שם סי' טו) דביא שריגר פינחס עפשטיין בירך ושות' מנתת יצחן (שם סי' טו) דביא שריגר פינחס עפשטיין בירך שחחינו על ברכד חדש, והחיזה את כל הקהל בברכה זו.

[משנו"ב ס"ק ח]

הַיְנָה, לְכַפְתָּלָה מִצְוָה מִידָּ לְהַקְדִּים מִהָּ דְאָפְשָׁרוֹ, וְטוֹב לְבָרֵךְ אֶתְהָ בָּרוּבָּ עַפְסָן.

4) וכן כתוב הנרויים טוקצ'ינסקי (קונטרס תקופת החמה) שהמנוג להתפלל בנץ החמה, ולברך ברכה זו מיד לאחר התפללה.ומי שכבר הביט בגלגול החמה, כתוב בששות' הר צבי (אריך ח"א סי' קיט) שצריך לכתהילה לברך מיד, אפילו אם לא התפלל עדין, משום שאין מعتبرין על המצוות.

ולגי ברכת האילנות, כתוב לעיל (סי' רכו ס"ק ה) שאם לא בירך בראה הרואה, יכול לברך בראיה השניה. ושלא בדבריו המניא שהביא בשעה"צ שם (ס"ק ג) שלא יברך עוד.

5) וגורר יברוב עט, כתוב בביבה"ל לקמן (סי' תוכו סי' ד"ה אללא) שהוא בעשרה, ודעת החyi אדם (בכל סח סי' א) שם בשלשה. אמרנו לאיי ברכת הפירות, כתוב לעיל (סי' ריג סי' ג) שם שנים בחשבים 'ברוחם עם' וראיה לעיל סי' ח ס"ק יג, ובויה"ל סי' קכו סי' א ד"ה אחדן וראה מה שכתבו שם.

ולענין האם ציריך לברך אותה בעמידה ובלבישת בגדים נאים, כפי שנאמר בברכת הלבנה, כתוב בששות' מהרש"ג (ח"ג סי' ה) שמן הדין אין ציריך, כיון שלא נאמר דין זה אלא בברכת הלבנה מהמתה שהיא נשחתה בחקלה פנוי השכינה, אך בברכת החמה לא נאמר שהיא בחקלה פנוי השכינה, אלא שמי'ם באומרו בצדורה נכון ללכושணדים נאים משום בכור העזיבוד וכבוד הברכה הבאה מזמן רב לזמן רב, וכן יש לעמוד מפני בכור העזיבוד.

[משנו"ב שם]

וְתַשְׁבַּת חַמֵּן-סּוֹפֵר סִימָן נו' קְתָב, דָאָם הַיְמָה מִקְפָּה בְּעַבְים אֲךָ גְּרָאִית רְשָׁמָה מִבֵּין הַעֲבִיסִים, מִבְּרוּכִינִי, אֲכַל כְּשַׁלָּא נִתְרָאָה כָּלְלָא נִרְאָה לְבָרֵךְ.

המשר במילואים עמוד 58

[כחיל ד"ה ועל]

ובכל שצגנו ב'שער-פציגן ק"ר'ח אות טג, עז' שס'ו].

6) שם דביא בפרק מלוקת הראשונים אם יצא בדיעבד, או שאינו יוצא אפילו בדיעבד.

[משנו"ב ס"ק יי]

וזהו נקיין לענן ימים, אם המשיכו בני-אדם מכך לתקברו ועשוונו לאחד אין מברכן על אותו מקום".

7) הודהה את ים המלח, כתוב המור וקצעיה (כאן) שיברך עליו, וכן כתוב בששות' אוור ליצין (ח"ב פ"יד תשובה מ) וכן דעת הגראי' קרליין (חוט שני שם). מאידך, הגרי' אלישיב (וחותם הברכה פ"ז סי' ב) וששות' שבת הלוי (ח"ט סי' מז) חטאפו בדבר מושם שמברואר בראשי' (בראשית ד ג) שלא היה בominator בראיה העולם.

סימן רכט

ברפת הנקשת, ומפה בתקופת

[משנו"ב ס"ק ב]

אם דקה איטי עיד הפעם אפלו בთוך שלשים יום, חזר וברך). ואף אם לא נחפוץ העבים מאו שראה בפעם הקודמת, כתוב הקצתה השלחן (סי' ס"ו בדזה"ש ס"ק ב) שיברך בו שיברך שנית. מאידך, הברכת הבית (שער בט סי' ט) כתוב שאין לברך ככלא נתפזרו העבים, כדי ברכת הרעמים.

[כחיל ד"ה הרואה]

או אפלו מקצת מזמן ר' ר' (ר' 2).

2) ואם קשת זו היא בחזי גורן עגולה אלא שהוא איתו רואה אלא חזי ממנה, דעת הגראי' אלישיב (שער העין עמי חכד) וחורי' קרליין (שם עמי' תפסו) שمبرיך עלייה, מאידך דעת הגראי' קניגסקי (שם עמי' תמד) שצריך ליאוות את כלהה כדי לברך עליה.

[משנו"ב ס"ק ק]

היא שעת תplitת המאורות בעת הקבריאה ובפני התחילה לתקיף ולשפש, והוא נמשך ב"ח שניה עד שפא לאות' הפקום בaczמוץ בתחלת ליל רבי עקיבא בכתה קב"א (ר').

3) ולענין נשים שאינם מברכות ברכת החמה, כתוב בששות' חותם סופר (אריך סי' נ) שצריך עין מדרע אין נהוג לברך. ובשות' כתוב סופר (אריך סי' ל) כתוב לישוב על פי המג'א (כרי ריזו ס"ק יא) שכחוב שرك על מעור שנעשה על ידי מעשה, נשים מברכות אף שהזמן גorman, אך בשאן מעשה אלא ברכה בלבד אין מברכות, אלא שבלא שם ומולכות יכולות לברך. ובשות' מדרים שיק (אייח סי' צ) כתוב שהרשות שאין מברכות, אשר אינה שייכת בנשים. ובשות' שלמת חיים התקופות ומולות, אשר שהרשות שאינה שייכת בנשים. ובשות' שלמת חיים סי' שפ' (באייר שהרשות שאינה שייכת ברכה וזבחון, וכל כבודה בת מלך פנימה). וכותב הבן איש זו שניה א' עקב אותן יט' שלמעשה ישמעו הנשים (וכן סומא) את הברכה מאייש. וכן דעת הגרי' אלישיב (ישא יוסף ח"ג סי' ה) שלא יברכו בעצמן וכיכולות לשם מאיש, אך לא מרכיבול, שאין זה נחשב שמיעה. וכן דעת הגרי' איזערברך (הילכות שלמה פטח פ"ב סי' ז) שהמנוג שאין מברכות.

ማידך, הפתח הדבריר (ס"ק ד) כתוב בשם ספר נוהג בצעאן יוסף שנשים מברכות ברכיה זו, וכן כתוב בששות' מהורי' לדסקין (קונטרס אחרון סי' ה סי' כ) שהן חייבות בברכה זו, שאינה נשחתה למצחה שהוא מזמן שהמנוג גורמא, משום שמצוות זו של מקום החמה במקומות שהוא תחילת

הַלְכֹות בָּרְכוֹת סִימָן רְכָט רְל

רכט בראפת הקשת, ומחפה בתקופתיה. וכן ב' סעיפים:

א (א) ***הַרֹּאָה הַקְשֵׁת** (ב) אומר "ברוך אתה ה' אללהינו מלך העולם, זכರ הקדשה" (ט) [ט] (ג) נאמן
בבריתו וקיים במאמריו". (ה) ינאstor (ט) להסתכל בו ביזור: ב' יְהִרְאָה סְמֵחָה (ו) טהרתיה,
והוא מכח' ח' לכ' ח' שעה, (ז) ותפקודת בתחלתليل ד', בשזרואה אומת ביום ד' (ט) (ט) בפרק א' אומר
"ברוך עוזה [מעשה] בראשית". (ט) וכן מברך ביב' י' פ' שזרואה לבנה בטהרתה וכוכבים במשמרותם
וממלוחות בעתם, "ההינו שתחזר להלבנה בתחלת מצל טלה בתחלת החדרש ולא תהי נוטה לא לצפון
ולא לצפון. ובן שיחסזר כל כובך מתחמשה" (ט) (ט) תנשאים לתחלת מצל טלה ולא יהיה נוטה לא
לצפון ולא לדרום. וכן בכל עת שישראם מצל טלה שולה מקומות המזרחי:

دل דין קצת ברכות פרטיות, ובו ה' סעיפים:

א בחמיטפלל אל מיה שער. פגון שביבס לעזר רשות קול אונמה בעיר ונאמר ימי בזמן שליא יהא קול בא בוכת נד וס

שְׁעָרִי תְּשׁוֹבָה

[נ] נאנסן. עבה"ט. וכח"ב קמ"ב שברוח לא קמ"ד י"ס צורף לטרו ולבון. ולא נמי להנ"ה קפ"ס אמת בהז"ש דב"ה, וכך נגשה שברוח עלייו קלר כל' לו וכתו בכרותת כלנה הזכרומים פסקים. ע"ש: [ג] פבקר. עבה"ט. באדר' קטע מיט"ט בחמ"ב עם מצוות ויכ"כ פה"ר עדרין בכוכ' פרושו למוגלתצנית. ובכ"כ קרגול פרקה וויל': וכן אשתי' בלכה למאשנה בשנת תקמ"ה שלא נזקה סלמש עד שעה קדם החזות' ובונחתי' בשם פלחות, עכ"ל. יי"ן בפמ"א חיב' סי' לח' שאיד' לופר דאר' שמאכ'ם עזינ'ן ואין רואים מ"ז דפס' יש לברך איך בשם ופקחת'. פין שפרק ברכבת' שצ'בון לראות שדרא במקורה קראשנה שבקש' שאנטו נקאיורו. משלאו אביע' שצ'בון, ואע"פ שעוני'ן קפ'ם או'ן זיד'ים שהאר' בגז'ת' ראהשנו. ראי'ו ברכ' שצ'ב' בא' כפה'ה, ע"ש. וכן ארע' בפ'ין'ה' 'ה' הזר' לברך כל' און'ם ומילוט'ו ור'ך אף' בשם פלחות. עכ"ל. וכן אה' שערואה 'ה' סמ'ן ו'זק'ן קם'ס מילוט'ין נק'ון עד ב' ברכ' בבל' ברכ' בבל'ה, מעש'א' אס איט' טברך ברכ' ברכ' כל' שפ'ר מוכן אה' ב' בשם הא' לא קוין. ומי' שיריש' להבג'יא, קשענ'ש פס'�ו לא' שניות על יומי' וונדי'ן ה'יא' ס' ז' קש'ם שאין קברץין רק על קופת' קספה ולא על לבני' יוכ'ב'ם ומילוט' פוק'ופת' מ' שר' שמואל'ן בזק'ן. ומי' שבק'נו לברך פא'יפות' עם' וכמ'ש קם'ס מקר'יל'. שפר' דמי' לבוד' ניח'דים שלחר' עד אדר' חתפל'ה לרבקה בעש'יה, ומוכח בר'יה' ו' מה'יה' שפ'ב' שיש לברך בשעת' בז' חנ'ה, וק'ין לברך במקום ערואה זלפל' התה'ה.

באור הלכה

דיעבד איננו יוצא מכלל שאר פראט-אן. וקמו שצקתי בשר ערך צ'ק' בר'ח' אוות סי, אין שם⁽⁶⁾, וכך-לפניהם סכא דבלול שאר פשחה בראשית המס:

אם ראה אותו עוד הפעם אפללו בתוכו שלשים יום, חזר ומכרתו). ולא רמי לכל הנך דקימה לנו בהו דפעם אחת בחזרה די לברכוי, וכך נטה שבד כליו סוף וקהל לו, ורק לברכת רצמים [שעת' בשם ברכ"י]: (ט) אבל נמו. ברקbam וטרור נפשה: (ז'גאקו): (ד) בבריתנו. רוזה לופר, שלא עיבנו אף על פי שנכון הרצאים; זקנים במאמרו, אפללו לא כייה הדרית, בין שאמר בדרור בעלמא "ולא יהיה עוד מבול לשחת הארץ", ברור הוא שקיים מאמרו [אבודודחן]: (ה) ואסוד להספה ובה. וההפסלה בו ביחס עיניו היהות [חגינה ט"], אלא והוא ומכרתו: ב (ו) בתקופה. מקום שהיא חזרה שם לוחלת הקפה, היא שעת תלית המאורות בעת הבריאה ומאו התחלת להקייל ולשם, והוא נמשך כ"ח שנה עד שבא לאותו הפקום בזמנים בתחלת ליל רביעי ב匝יר עלייה: (ז) ותקופה. קינו תקופה ניקן: (ח) בפרק. קינה, לכתחלה מזונה כדי לתקדים מה ראנפשרו, וטוב לברך אוקה בצעת הבריאה: (ט) ותקופה. וב%;"> עד שלוש שעות על היום [לראש ומיין]; אבל פרכה: (ט) אחרונים הספיקו דרכך בשעת קתקך עד (ט) בלב עצם, והינו אפללו בשם מלכית, ואם ותקפה המשמש בעבים ואין אין איתה, עק בשערית נשיכת. ובתשובה חמס-סופר סימןנו כתוב, אם קינה מקופה בעבטים אך נראה רשותה מכיון העבטים, מברכין, אבל בשלא גתראה כלל לא גראה לברה, וצינו שם שכטב מנהנו בענין ברכה זו: קום הברכה אמרו "הלו את ה' מן השמים". ואחר ברכת "עלשה מעשה בראשית" אמרו פירות "אל אדרן על כל הטעים" עד "ונזית קחש", ואחריך מזכיר "הטעים כספרים קבוע אל", ואחריך עליינו לשבח" (ט) וכן מביך וככ' ובקיהם (ט) אין בקיהם העלים פיה: (ט) הטעאים. הם שבעי, צדק, מדדים, נגה, פוך:

שער הצעיר

(ט) כמו שידועו מן הימ זענן: (י) ויען בחשיבות חתם-סופר סיכון בו שכתב דילשוחה יום מען, כל הקודם לברוך פשרואה החמה אפלו ביחסיות, מכיון לרבעה⁹: (ג) אלה ובה בשם מעריני-זומ-טוב והגאון ר' עמרן והרגול מרכובה והחביראים: (ד) בין משפטו בשערית-טרובה, עיין שם:

(rance) : 01.80.91.62.91

Tél (Israël) : +972.77.466.03.32

contact@torah-box.com

מילואים

הלוּכֹת בְּרָכוֹת סִימֵן רַבָּה

המשך מעמוד קודם

[ראה בשווית אוור לעצין ח"ב פ"יד השובה מה, שכן הוא המונח, ושלא כהן איש תיר פר' ראה את יא] בין שם מורים בספק מינם [ראה חוץ"א כלאים סי' ג ס"ק ז], וגם אין ניכרת הרובות במראייהם וטעמים, וגם הם גדלים על נטע שהרכבת כבר [וחולקים גם מורים בודאי מינם].

ולפי המשיאות בזמנינו בפירות ארץ ישראל, כתוב בספר חחת הברכה (שם, על פיAGRНОВ МОМОХА) שהרכבה אינה חישרין לענן ברכת שהחיהינו בין שרוב ההרכבות הם מן במנגו [ומביא שם שאפרישוף אינו הרוכבת אפרק בשייף אלא מן אפרק], וגם על פירות הדר אפשר לברך

הלוּכֹת בְּרָכוֹת סִימֵן רַבָּה רַבָּה

המשך מעמוד 284

ואם בירך מבלתי לראות כלל את האילנות, כתוב (שם) שיתכן שאין ציריך לחזור ולברך, בין שלא מוכר בשווי שהנתני של ראייה מעכב. והרחאה אילנות שיפורותיהם עללה, הטהrik'a (גלאין הרשייע) אם מברך עליהם בין שאי אפשר להונאות מפריטם. ובספק ערלה בחוץ לארכן כתוב שיטול לבך [במי שספק מותר באכילה], והקפק בחוץ (ח"ג סי' יא) כתוב שאין לבך עליהם, וכן כתוב בשווית דבריו מלכיאל (ח"ג סי' ב) [וכותב שכך נראת גם דעת הרתקא], ועדת שווית רב פעילים (ח"ג סי' ט) ושווית דובב מישרים (ח"ג סי' ה) שיכל לבך, בין שהברוכה היא על עצם בריאות אילנות ופירוז להונאות בהם בני אדם, וגם יכולות אלו עומדים להונאות בהם גם אדם לאחר שיבורש שנות העוללה. ועדת השווית רב פעילים (ח"ג סי' ט) והשווית דובב מישרים (ח"ג סי' ה) שיכל לבך.

ואילנות שניטשו באיסור וזה אין אישור באכילהם, בכללים ואילנות מורים בספק, דיק הגר"ח קנטקס (בעה חמד תשובה בסוף הספר אות ג) מלשון הבזה"ל לעיל (טי' רכמה סי' ד"ה פ"ו) לענן ברכת שהחיהינו בפירות המורים בספק, שהוכרערו בדעת השאלה י"ב"ץ שיכל לבך עליהם. ועל כן הווה שאפשר לבך עליהם גם ברכת האילנות, מайдך, בשווית מנהת יצחק (ח"ג סי' כה אותן ג) כתוב שספק ברכות להקל, ולא יברך עליהם, אלא ימתין לבך על אילן שאינו מורכב.

סימן רבָה

הרוֹאָה פֶּרֶחִי הָאִילָן מֵמְבָרֶךָ

[משנ"ב ס"ק א]

שאו דרכ ארצות הטעמים ללבב האילנות).

(1) לבי ברכה על ראיית קברים, כתוב לעיל (טי' רכם ס"ק ט) שאין ברכות על קבר אחד, בין שהברכה נתקנה בלשון רבים, אך לענן ברכת האילנות לא כתוב כך. [זהחיד"א (מוראה בעקבות אותן קצת) כתוב שהמודקרים מברכים על שני אילנות].

[משנ"ב ס"ק ב]

ואף בפרות, דנק באילנו^י מאכל^ו.

(2) והטעם שתיקנו ברכה רק על אילנות ולא על זרעיך וירקות, ביאר העරוך השלחן (ס"א), שהברכה היא שח והודאה לה, יתברך שברא בשליל האדם אכilio דברים שאינם הכרחיים כבירות האילן, אבל זרעים וירקות שהם הכרחיים לאדם אינם בכלל הברכה.

(3) אם טעה ובירך על אילן סרק, כתוב בשווית שבט הלה (ח"ג סי' ג) אותן ד' שלא וברך שנית, בין שנחתה הברכה ואילנות טובות כולל בתוכו הן עצי מאכל ודין עצי סרק, נמעא שנית בברך הודהה על כל האילנות.

הלוּכֹת בְּרָכוֹת סִימֵן רַבָּה רַבָּה

המשך מעמוד 286

[משנ"ב שם]

ונזע, ורק הלוּכֹת הָאֵלָן אֵין אֶלְאָ קְשֻׁרוֹת אָוֹתָן מִשְׁלָשִׁים יוֹם^ו.
לשלשים יומם^ז.

(4) לבי מרי שגר טהור ליט ולא ראות שלשים יום, הוח הגרשין אויערבך (הlicoת שלמה תפלת פכ"ג ס"כ"ה) והגרשין קרלייך (חוט שני שם) שכשרואחו לאחר מין לא יברך. מאידך דעת הגר"ש אלישיב שער העין עמי' תבא) והגר"ח קנטקס (שם עמי' תמא) שמנברך.

(5) ואס לא בירך בעם הראשתנה שראתה, כבר בביה"ל לעיל (טי' ריח ס"א ד"ה במקומו) לגביו ברכות על אדם שנעשה לו ט, שכשרואחו בעם השניה, אם הוא עדין בתרן שלשים יום לראייה הראשתנה אפשר שלא יברך.

(ס"א) כתבו שעריך שישוו מפוזרים בעולם מחמתם בהם.

ומה הם גבעות, דעת המור וקציעה (כאן) שהוא תל זקור ותולול ומוחחד בראשו, מайдך, הגר"א (אמור מיעב ברכות מ', א) כתוב שהוא הר נמוך קצת בראשו איינו מוחחד אלא שטוח.

(3) הרואה את הכינרת, ראה מדבר המור וקציעה (כאן) שمبرך עליו' שעשה מעשה בראשית, וכן דעת הגר"ש אלישיב הגר"ח' שינברג' (שער העין עמי' פ"ד) והגר"ב קרלייך (חוט שני שם). והוסיף הגר"ש אלישיב (שער העין שם). שחוקא בראחה את כל הcinret, שאם איינו רואה את מלחה שמא בזמן התרחבה, והחלק הנראה לו איינו מששת ימי בראשות.

